

Collegevoorstel

Onderwerp	Vaststelling Gedragscode soortbescherming gemeenten 2025
Eenheid/team	UF Advies en Regie
Zaakkenmerk	Z/25/251318
Documentkenmerk	D/25/807856
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	J.M. van Rees
Datum vergadering	

Toelichting voor de openbare besluitenlijst

Er is een nieuwe 'Gedragscode soortenbescherming gemeenten' opgesteld onder regie van de 'Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland'. Deze is opgesteld als onderdeel van de soortenbescherming uit de Omgevingswet/Omgevingsregeling en goedgekeurd door het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur. In de gedragscode staat beschreven welke maatregelen moeten worden genomen, bij werkzaamheden van de gemeente, om schade aan beschermde dieren en planten te voorkomen. Om met deze gedragscode te mogen werken en hem te kunnen gebruiken, dient deze bestuurlijk vastgesteld te worden. Het college heeft daartoe besloten.

Voorgesteld besluit

1. De 'Gedragscode soortenbescherming gemeenten 2025' versie d.d. 2 juni 2025 (D/25/807907) vast te stellen en toe te passen bij werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting.

Inleiding

Onder regie van de Koninklijke Vereniging Stadswerk Nederland is een nieuwe 'Gedragscode soortbescherming gemeenten' opgesteld, als onderdeel van de soortenbescherming uit de Omgevingswet/Omgevingsregeling. Deze is tot stand gekomen in samenspraak met ecologen, projectleiders, beleidsmedewerkers, beheerders en uitvoerders van gemeenten en bedrijven die werkzaamheden verrichten aan het groen. Ook het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur heeft bijgedragen. De gedragscode is opgesteld voor werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud en voor werkzaamheden bij een ruimtelijke ingreep op locaties met wettelijk beschermde soorten.

Onder bestendig beheer of onderhoud wordt het voortzetten van (regulier) onderhoud verstaan. Hiermee wordt ingezet op het behoud van de bestaande situatie en daarmee het behoud van de aan de locatie gekoppelde functies voor flora en fauna. Voorbeelden van dergelijke werkzaamheden zijn het eens per drie jaar snoeien van laanbeplanting of het twee keer per jaar

maaieren van een wegberm. Onder ruimtelijke ontwikkeling of inrichting worden vele werkzaamheden geschaard die leiden tot een uiterlijke verandering van een gebied of object.

Dit zijn activiteiten zoals (ver)bouwen, (her)inrichten, groot onderhoud of een verandering van beheer of gebruik. Bijvoorbeeld het aanleggen van een weg, de herinrichting van een park of de aanleg van een kabeltracé.

Met de code kan worden gewerkt door gemeenten of door bedrijven in opdracht van een gemeente. De huidige code is de opvolger van de code die in 2023 is opgesteld door Stadswerk en die het college op 2 mei 2024 heeft vastgesteld (kenmerk: B&W - 10562). De verschillen t.o.v de vorige versie zijn in bijlage 3 bij dit voorstel weergegeven.

Beoogd effect

Door naleving van de gedragscode kan bij uitvoering van werkzaamheden schade aan beschermde planten en dieren worden voorkomen of tot een minimum worden beperkt. Nu het ministerie goedkeuring aan de code heeft verleend, geldt bij naleving van de code een vrijstelling voor de verbodsbepalingen voor de in de gedragscode genoemde werkzaamheden.

Argumenten voor

1.1 Toepassing van de code borgt zowel juridisch als procesmatig het zorgvuldig handelen bij werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud en bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting op locaties met beschermde soorten.

De 'Gedragscode soortenbescherming gemeenten' is een uitwerking van het onderdeel soortenbescherming uit de Omgevingswet / Omgevingsregeling. De gedragscode borgt zowel juridisch als procesmatig het zorgvuldig handelen bij bestendig beheer of onderhoud en bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting op plaatsen met beschermde dier- en plantsoorten. Het betreft een gedragscode met richtlijnen die gelden voor werkzaamheden die door of in opdracht van gemeenten in ons land worden uitgevoerd.

Met het vaststellen van de code moet voldaan worden aan de daarin gestelde voorwaarden. Zo moet voorafgaand aan de werkzaamheden een inventarisatie worden gedaan, een ecologisch deskundige worden betrokken en voldoende maatregelen worden genomen om schade te voorkomen of te beperken. Voor realisatie dient een en ander uitgewerkt te worden in een specifiek ecologisch werkprotocol. Hiermee ontstaat een koppeling tussen de gedragscode, de op de realisatie van toepassing zijnde afspraken (bijvoorbeeld een bestek) en de actuele situatie ter plekke.

1.2 Door vaststelling en toepassing van de code hoeft geen ontheffingsaanvraagprocedure te worden doorlopen.

Het voordeel van vaststellen van de code is dat bij in de gedragscode genoemde werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud en bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, beperkte aantasting van beschermde soorten onder de vrijstelling van de gedragscode is toegestaan. Hierdoor hoeft er in die situaties niet telkens een ontheffing te worden aangevraagd en de daarvoor benodigde procedure doorlopen te worden. Dit zorgt voor

een forse vermindering van de administratieve lasten en hierdoor kunnen werkzaamheden sneller en efficiënter worden opgepakt en uitgevoerd.

Kanttekeningen

1.1 Er is geen verplichting om de code vast te stellen.

We zijn niet wettelijk verplicht om de code vast te stellen. Echter als de code niet bestuurlijk wordt vast gesteld dan is de verbodsbepaling uit [artikel 5.1, tweede lid, aanhef en onder g, van de Omgevingswet](#) onverkort van toepassing. Met het vaststellen van de code kunnen we als gemeente aantonen dat we aantoonbaar zorgvuldig handelen. Om hiermee te voorkomen dat verboden worden overtreden en om daarnaast gebruik te kunnen maken van vrijstelling van bepaalde verbodsbepalingen voor in de gedragscode genoemde werkzaamheden. Dit levert dus tijdswinst op. Als geen gedragscode van toepassing was verklaard, zou voor diverse onderhoudswerkzaamheden en ruimtelijke ingrepen separaat een ontheffing moeten worden aangevraagd. Dit had geleid tot fors langere doorlooptijden.

Kosten, opbrengsten en dekking

n.v.t.

Uitvoering

Wij werkten al volgens eerdere versies van de codes. Medewerkers die hiermee bij hun werk rekening dienen te houden worden geïnformeerd over de nieuwe versie van de code en de daarbij behorende aandachtspunten. Bij de Gedragscode hoort het 'Handboek implementatie gedragscode'. Dit kan als leidraad worden gebruikt voor toepassing van de (gewijzigde) code in de organisatie. De wijzigingen hebben minimale gevolgen voor de tijdsbesteding.

Bijlage(n)

1. Gedragscode soortbescherming gemeenten 2025 (D/25/807907);
2. Handboek soortbescherming, bestaande uit:
 - Handleiding implementatie (D/25/807908)
 - Voorbeeld ecologisch werkprotocol (D/25/807909)
3. Verschillen versie 2025 ten opzichte van versie 2023 (D/25/807921)

Procesinformatie

Intern overleg

Dit voorstel is afgestemd binnen de eenheid Uitvoering Fysiek.

Afstemming met portefeuillehouder

Dit voorstel is besproken met de portefeuillehouder.

Directie-advies

B&W voorstel standaard

Communicatie over het besluit

Regulier